

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС

Дисципліна «Всесвітня історія»

1 семестр 2019/2020 навчальний рік

Викладач:	<i>Алексєєв Сергій Васильович, кандидат історичних наук, доцент кафедри «Філософії та СПН» philosof@dgma.donetsk.ua</i>
Кредити та кількість годин:	<i>5,5 ЕКТС; години: денна форма навчання: лекції – 30 годин, практичні заняття (семінари) – 30 годин; заочна форма навчання: лекції – 4 години.</i>
Статус дисципліни:	<i>обов'язкова</i>
Мова навчання:	<i>українська</i>
Форма навчання:	<i>очна (денна)/заочна</i>

Донбаська державна машинобудівна академія

ПОГОДЖЕНО

Декан ФЕМ
проф. Мироненко Є. В.

_____ 2019 р.
« ____ » _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри «Філософії та СПН»
В. о. завідувача кафедри _____
Протокол № « ____ » від _____ 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми
«Політологія»
канд. політ. наук Кваша О. П.

_____ 2019 р.
« ____ » _____ 2019 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Формування готовності фахівців-політологів до майбутньої професійної діяльності нерозривно пов'язане із набуттям спеціальних (фахових) компетентностей з історичних дисциплін, зокрема і в першу чергу, із «Всесвітньої історії».

Дисципліна «Всесвітня історія» ознайомить студентів з основними рушійними силами історичного процесу, мотивами людської поведінки у вирішальні моменти історії. Знання фактологічного аспекту з всесвітньої історії допоможе студентам зрозуміти особливості розвитку античних і середньовічних цивілізацій і культур, які заклали підґрунтя історичних суперечностей між людськими спільнотами (як на племінному, так і на цивілізаційному рівнях). Без цього неможливий сталий поступ людства в умовах поглиблення глобалізаційних процесів і зростаючої модернізації, наростання суперечностей між процесами вестернізації і традиціоналістськими спільнотами, прибічниками прогресу і фундаменталістами, а також осмислення місця людини в суспільстві і космосі.

Вивчення курсу «Всесвітньої історії» також дасть можливість студентам поглибити свої знання з етнології, етнографії, антропології, філософії, культурології, мистецтвознавства, релігієзнавства, етики, правознавства, дипломатії, геополітики, військової справи та економічної теорії.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в сфері вивчення і пояснення закономірностей виникнення і розвитку світових цивілізацій, складного історичного шляху різних народів і держав, дії об'єктивних законів розвитку суспільства, ролі суб'єктивних факторів у процесі їх реалізації; формування загальних основ та системи суспільно-політичних знань, сучасного політичного мислення у майбутніх фахівців, а також набуття навичок застосування цих компетентностей у професійній діяльності.

Завдання дисципліни:

- опанування понятійно-термінологічного апарату всесвітньо-історичного процесу;
- набуття розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й вміння їх використовувати в професійній та соціальній діяльності;
- формування навичок аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми;
- формування вміння оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- формування навичок професійної комунікації й аргументованого дискутування з історичних питань та проблем, пояснення змісту відповідної історичної проблематики в колі фахівців та нефахівців;
- формування навичок самостійного аналізу фактологічного історичного матеріалу, критичного осмислення точок зору на особливості історичного розвитку людського суспільства;
- забезпечення вміння узагальнювати та деталізувати окремі історичні факти, явища, тенденції та робити прогнози щодо їх розвитку.

III. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

1. в загальних рисах всесвітню історію від зародження людства до наших днів;
2. особливості історії на кожному новому етапі, специфіку розвитку американських, африканських, азіатських та європейських країн, характер їх міжнародних зв'язків;
3. причини і уроки утворення та розпаду великих та дрібних держав, їх союзів, імперій, різних громадсько-політичних течій, рухів, партій.

вміти:

- розглядати соціально-політичні явища сучасності в ретроспективі та в перспективі, в історичних рамках, виявляти суть корінних змін в історії окремих країн та народів, їх взаємозалежність та оригінальність;
- користуватись прикладами із всесвітньої історії для політичного аналізу, для доведення життєвості чи приреченості конкретної політичної дії;
- передбачити наслідки сучасних подій на світовій арені;
- прослідкувати зв'язок історії України з всесвітньою історією;

Оволодіти навичками:

- самостійної роботи з джерелами, науково-історичною та історико-публіцистичною літературою;
  - публічних виступів, ведення дискусій;
  - формулювання висновків за результатами досліджень.
- Засвоїти** історичний досвід та уроки історії.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Ранньокласові цивілізації Стародавнього Сходу						
1.	Тема 1. «Всесвітня історія» як наукова дисципліна.	9	2 / 2	2		5 / 7
2.	Тема 2. Передісторія людського суспільства.	9	2	2		5 / 9
3.	Тема 3. Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу: месопотамська, єгипетська, індійська, китайська.	9	2	2		5 / 9
4.	Тема 4. Військові імперії: Ассирія, Хетська держава, Персидська держава. Цивілізації східного Середземномор'я.	10	2	2		6 / 10
Змістовий модуль 2. Античні цивілізації стародавнього світу						
5.	Тема 5. Антична давньогрецька цивілізація.	10	2 / 2	2		6 / 8
6.	Тема 6. Антична давньоримська цивілізація	10	2	2		6 / 10
Змістовий модуль 3. Середньовічні (феодальні) цивілізації світу						
7.	Тема 7. Середньовічні (феодальні) цивілізації.	14	4	4		6 / 14
Змістовий модуль 4. Індустріальна та постіндустріальна цивілізації						
8.	Тема 8. Предіндустріальна (ранньокапіталістична) цивілізація.	10	2	2		6 / 10
9.	Тема 9. Цивілізації Заходу в індустріальний період.	14	4	4		6 / 14
10.	Тема 10. Цивілізації Сходу в індустріальний період.	10	2	2		6 / 10
11.	Тема 11. Перша світова війна та її наслідки.	10	2	2		6 / 10
12.	Тема 12. Друга світова війна та її	10	2	2		6 / 10

	наслідки					
13.	Тема 13. Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація у сучасному світі.	10	2	2		6 / 10
Усього годин		135	30 / 4	30		75 / 131

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб. – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

V Тематика семінарських занять

№ з/п	Тема заняття
1.	Передісторія людського суспільства.
2.	Ранньокласові цивілізації стародавнього Сходу.
3.	Стародавні цивілізації східного Середземномор'я.
4.	Антична давньогрецька цивілізація.
5.	Антична давньоримська цивілізація.
6.	Середньовічні (феодальні) цивілізації.
7.	Предіндустріальна (ранньокапіталістична) цивілізація.
8.	Індустріальні (капіталістичні) цивілізації країн Європи та Америки.
9.	Цивілізації Сходу в індустріальний період.
10.	Перша світова війна та її наслідки.
11.	Друга світова війна та її наслідки.
12.	Постіндустріальна (інформаційна) цивілізація у сучасному світі.

VI. Порядок оцінювання результатів навчання

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	20	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, передусім, історичних джерел, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2.	Індивідуальне тестове завдання №1	10	Студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних термінів і понять та вміння їх практичного використання. Студент здатний продемонструвати знання і розуміння предмету, методології історії, історичної періодизації, як способу пізнання історичного процесу. Студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних процесів і подій давньої та середньовічної історії.
3.	Модульна контрольна робота №1	20	Студент виконав письмове завдання, та навіть аргументовану відповідь на теоретичне питання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1 та №2.

4.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	20	Студент здатний критично осмислювати лекційний та поза лекційний навчальний матеріал; аргументувати на основі теоретичного матеріалу та історичних джерел власну позицію щодо особливостей історичного розвитку, вміти оцінити аргументованість позицій інших студентів та викладача.
5.	Індивідуальне тестове завдання №2	10	Студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних термінів і понять та вміння їх практичного використання. Студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних історичних процесів і подій ранньомодерної та нової історії.
6.	Модульна контрольна робота №2	20	Студент виконав письмове завдання, та навів аргументовану відповідь на теоретичне питання, що відповідає програмним результатам навчання за темами змістового модуля №3 та №4.
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав письмове завдання, та навів аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідає програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього		100	-

VII Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова підсумкова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально в системі Moodle	40	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен	60	Студент виконав письмові завдання та навів аргументовані відповіді на теоретичні питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

VIII Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
Когнітивні: <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних 	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у розумінні основних історичних процесів і подій давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової та новітньої історії; недостатньо повно володіє понятійно-термінологічним апаратом всесвітньо-історичного процесу; припускається

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>історичних процесів і подій давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової та новітньої історії у їх порівнянні та взаємозв'язку;</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми. 	<p>несуттєвих помилок при аналізі історичного процесу, вмінні розглядати суспільні явища в розвитку та конкретно-історичних умовах певного часу.</p> <p>60-74% - студент некоректно формулює назви нормативно-правових актів або органів регулювання та робить суттєві помилки у змісті основних історичних процесів і подій давньої, середньовічної, ранньомодерної, нової та новітньої історії; припускається помилок і не демонструє знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, припускається помилок і не може сформулювати власну оцінку історичного руху, діяльності історичних осіб, не виявляє власну позицію щодо суперечливих фактів історії.</p> <p>менше 60% - студент не може продемонструвати знання і вміння аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб, спираючись на отримані знання, на основі альтернативних поглядів на проблеми; не володіє понятійно-термінологічним апаратом всесвітньо-історичного процесу; не може самостійно підібрати необхідні історичні джерела та узагальнювати інформацію для створення глибокої бази знань про історичні та соціокультурні процеси.</p>
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати історичний матеріал; аргументувати власну позицію, оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати з іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	<p>75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики.</p> <p>60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні труднощі при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики.</p> <p>менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.</p>
<p>Психомоторні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний самостійно здійснювати пошук, систематизацію, аналіз та використання історичних джерел та теоретичного матеріалу, виконувати та звітувати про виконання індивідуальних завдань; студент здатний 	<p>75-89% - студент припускається певних помилок під час здійснення пошуку, систематизації, аналізу та використання історичних джерел та теоретичного матеріалу та відчуває ускладнення під час звітування про виконання індивідуальних завдань.</p> <p>60-74% - студент відчуває ускладнення самостійно дотримуватися методологічних підходів щодо аналізу історичного розвитку людського суспільства.</p> <p>менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання історичних джерел та теоретичного матеріалу, виконувати індивідуальні завдання, проявляє</p>

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
самостійно дотримуватися методологічних підходів щодо аналізу історичного розвитку людського суспільства; <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний контролювати результати власних зусиль та коригувати ці зусилля. 	ознаки академічної не добросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації.

IX Засоби оцінювання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	- індивідуальне та фронтальне опитування за понятійно-термінологічним та теоретичним матеріалом; - оцінювання аргументованості відповідей про розбір проблемних ситуацій та завдань; - оцінювання активності участі у дискусіях.
2.	Індивідуальні завдання	- письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; - оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди.
3.	Модульні контрольні роботи	- стандартизовані тести; - теоретичні питання та завдання; - логічні та проблемні завдання.
Підсумковий контроль		- стандартизовані тести; - теоретичні питання та завдання.

X. Рекомендована література

X. I Базова

1. Крижановский О. П. Історія Стародавнього Сходу. – К., 1996.
2. Крижанівська О. Історія Середніх віків. – К., 2000.
3. Алексєєв Ю. М. Всесвітня історія: навчальний посібник. – К.: Каравела, 2007.
4. Мицик Л. М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–2007). – К., 2008.
5. Виппер Р. В. История средних веков. Курс лекций. – К., 1996.
6. Голованов С. О. Всесвітня історія: навч. посіб. / за ред. Ю. М. Алексєєва. – К.: Каравела, 2005.
7. Всесвітня історія : навч. посібник / Б. М. Гончар, М. Ю. Козицький, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко – К. : Знання, 2001.
8. Алексєєв Ю. М., Вертегел А. Г., Козаков О. О. Всесвітня історія: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-90.html>

X. II Допоміжна

9. Галушко К. Ю. Британія в стародавню та середньовічну добу. – К., 2007.

10. Головащенко С. Історія християнства. – К., 2001.
11. Дворник Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. – К., 2000.
12. Лінч Дж. Середньовічна церква. Коротка історія. – К., 1995.
13. Щёкин Г. В. Диалог цивилизаций: новые перспективы организации мира. – К., 2002.
14. Вандич П. Ціна свободи: Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. – К., 2004.
15. Всесвітня історія. Країни Центральної та Південно-Східної Європи в 1943–1993 рр. – К., 1993.
16. Говард М. Війна в європейській історії. – К., 2000.
17. Даниленко В. М. Всесвітня історія. Хронологія основних подій. – К., 1997.
18. Дейвіс Н. Європа: Історія. – К., 2001.
19. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV–XX ст./ за ред. Ю. А. Горбаня. – К., 2003.
20. . Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.). – К., 2008.
21. Маля М. Радянська трагедія: історія соціалізму в Росії 1917 – 1991. – К., 2000.
22. Орлова Т. В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticus. – К., 2010.
23. Орлова Т. В. Історія сучасного світу. – К., 2006.
24. Сергійчук І. М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX ст.). – Суми, 2003.
25. Трубайчук А. Ф. Друга світова війна. – К., 1995.
26. Історія Центрально-Східної Європи. : посібник для студ. / за ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2001.
27. Чорній В. П., Чорній А. В. Історія південних і західних слов'ян. – Рівне, 2000.
28. Хачатурян В. История мировых цивилизаций с древнейших времен до конца XX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/hach_istmir/
29. Шилов Ю.О. Україна в контексті світової цивілізації: курс лекцій. – К., 2012. – 220 с.
30. Джеджора О. Історія європейської цивілізації. Ч. 1: До кінця XVIII ст. Львів, 1999.
31. Арентт Х. Джерела тоталітаризму. Київ, 2005.
32. Газін В., Копилов С. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2000 роки). Навчальний посібник. – Київ, 2004.
33. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-і роки) / В. Манжола та інші. – Київ, 2003.
34. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 роки) / Л. Гайдуков та інші. – Київ, 2001.

XI. Інформаційні ресурси в Інтернет

35. History Channel, <http://www.historychannel.com>.
36. The History Net, <http://www.thehistorynet.com>.
37. <http://www.history.org.ua>
38. <http://www.studentbooks.com.ua/content/view/119/49/1/1/>

XII. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу честі¹.
Окреслимо його основні складові:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

¹ Кодекс честі Донбаської державної машинобудівної академії / <http://www.dgma.donetsk.ua/kodeks-chesti.html>

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.